

Skoledrift når lærere og rektor har planleggingsdag

Utdanningsdirektoratet har svart Fylkesmannen i Hedmark om de formelle kravene som må foreligge ved undervisning og skoledrift, på dager hvor skolens ledelse og personale ikke er til stede.

TOLKNINGSUTTALELSE 12.07.2013

Gjelder

- Opplæringslova - § 1-3. Tilpassa opplæring
- Opplæringslova - § 2-1. Rett og plikt til grunnskoleopplæring
- Opplæringslova - § 2-3. Innhold og vurdering i grunnskoleopplæringa
- Opplæringslova - § 2-9.
- Opplæringslova - § 9-1. Leing
- Opplæringslova - § 9 A-10. Ordensreglement
- Opplæringslova - § 10-1. Krav om kompetanse ved tilsetjing av undervisningspersonell
- Opplæringslova - § 10-9. Politiattest

Vi viser til henvendelse fra Fylkesmannen i Hedmark datert 12.04.2013.

Fylkesmannen ønsker Utdanningsdirektoratets syn på om de formelle kravene som må foreligge ved undervisning og skoledrift, kan bli løst på dager hvor skolens ledelse og personale ikke er til stede.

Bakgrunn for henvendelsen er at Fylkesmannen i Hedmark har mottatt spørsmål fra en forelder på en grunnskole. Forelderen har spørsmål knyttet til formelle forhold dersom foreldre overtar opplæringen. Skolens ledelse og personale på skolen ønsker en ekstra planleggingsdag. For å gjennomføre dette, stiller foreldrene som lærere den aktuelle dagen. Hele administrasjonen skal være borte fra skolen, mens en tidligere rektor ved skolen skal fungere som rektor og være ansvarlig for driften av skolen. Han har mulighet til å samarbeide med kommunen.

Utdanningsdirektoratet tar ikke stilling til denne konkrete saken. Om den enkelte skoleeiers/skoles praksis er i samsvar med opplæringsloven med forskrifter er forhold som vurderes gjennom tilsyn. Fylkesmannen fører tilsyn med at kommunene og fylkeskommunene oppfyller de pliktene de er pålagt etter opplæringsloven, jf. § 14-1 første ledd. Tilsyn utføres bl.a. på bakgrunn av risikovurderinger. Vil gi noen generelle bemerkninger om minimumskrav for grunnskoleopplæring i regelverket. Kravene gjelder alle skoledager. Listen er ikke uttømmende.

Minimumskrav i regelverket

- Barn og unge har plikt til grunnskoleopplæring, og rett til en offentlig grunnskoleopplæring i samsvar med opplæringsloven og tilhørende forskrifter, jf. opplæringsloven § 2-1 første ledd. I grunnskolen skal opplæringen være i samsvar med Læreplanverket for Kunnskapsløftet, jf. forskrift til opplæringsloven § 1-1. Læreplanverket for Kunnskapsløftet omfatter den generelle delen av læreplanen, prinsipper for opplæringen, læreplanene for fagene og fag- og timefordelingen.
- Hver skole skal ha en forsvarlig faglig, pedagogisk og administrativ ledelse. Opplæringen i skolen skal ledes av rektor. Rektor skal være fortrolig med den daglige virksomheten i skolen. Dette følger av opplæringsloven § 9-1 andre ledd.
- Undervisningspersonalet skal tilrettelegge og gjennomføre opplæringen i samsvar med Læreplanverket for Kunnskapsløftet, jf. opplæringsloven § 2-3 fjerde ledd. Den som skal tilsettes i undervisningsstilling i grunnskolen skal ha relevant faglig og

pedagogisk kompetanse, jf. opplæringsloven § 10-1. Nærmere krav til utdanning og praksis er fastsatt i forskrift til opplæringsloven kapittel 14. Assistenter kan bistå undervisningspersonalet i opplæringen, gi annen praktisk hjelp eller ha tilsyn med eleven.

- Den som skal tilsettes fast eller midlertidig i grunnskolen, må legge frem politiattest, jf. opplæringsloven § 10-9 første ledd. Formålet med bestemmelsen er barnas rettssikkerhet, og elevens trygghet mot å bli utnyttet på skolen, jf. Innst. O. nr. 70 (1997- 1998) i merknader til § 10-9. Det er derfor også åpnet for at skoleeieren kan kreve politiattest av andre personer som regelmessig oppholder seg i grunnskolen.
- Den som har opplæring i grunnskole kan få vite noe som er underlagt taushetsplikt. Enhver som utfører tjeneste eller arbeid for et forvaltningsorgan, plikter å hindre at andre får adgang eller kjennskap til det han i forbindelse med tjenesten eller arbeidet får vite om noen personlige forhold, jf. forvaltningsloven § 13 første ledd nr. 1.
- Tilsynet med elevene skal være forsvarlig for å minimere risikoen for at skade eller ulykke kan skje, jf. forskrift til opplæringsloven § 12-1 bokstav a. Tilsynspliktens omfang vil variere fra kontinuerlig nærvær til overoppsyn.
- Skolens ordensreglement skal gi regler om rettighetene og pliktene til elevene så langt de ikke er fastsatt i lov eller på annen måte, jf. opplæringsloven § 2-9 første ledd. Reglementet skal inneholde regler om atferd, regler om hvilke tiltak som skal kunne brukes mot elever som bryter ordensreglementet og regler om fremgangsmåten når slike saker skal behandles. Både elever og personalet ved skolen må være godt kjent med dette reglementet.
- Elever har rett til tilpasset opplæring, jf. opplæringsloven. Opplæringen skal tilpasses evnene og forutsetningene til den enkelte eleven. På 1. til 4. årstrinn skal kommunen sørge for at den tilpassede opplæringen i norsk eller samisk eller matematikk blant annet innebærer særlig høy lærertetthet, særlig rettet mot elever med svake ferdigheter i lesing og regning. Dette følger av opplæringsloven § 1-3.
- Elevene har rett til individuell vurdering, jf. forskrift til opplæringsloven kapittel 3. Det er lærer som skal vurdere elevens måloppnåelse mot kompetansemålene i læreplanen for fag, jf. § 3-3 første og tredje ledd.
- Elever med rett til spesialundervisning og elever med andre særskilte rettigheter skal få oppfylt sine rettigheter, jf. opplæringsloven kapittel 2 og 5. Rettighetene skal oppfylles i samsvar med enkeltvedtaket for elever som har et slikt vedtak.
- Alle elever har rett til et godt fysisk og psykososialt miljø som fremmer helse, trivsel

og læring, jf. opplæringsloven § 9a-1. Dersom noen som er tilsatt ved skolen får kunnskap eller mistanke om at en elev blir utsatt for krenkende ord eller handlinger som mobbing, diskriminering, vold eller rasisme, skal vedkommende snarest undersøke saken og varsle skoleledelsen, og dersom det er nødvendig og mulig, selv gripe inn direkte, jf. opplæringsloven § 9a-3 andre ledd.

Skoledriften skal for øvrig være i samsvar med annet sektorregelverk, som f.eks. sivilbeskyttelsesloven med forskrift om kommunal beredskapsplikt og brann- og eksplosjonsvernloven med forskrift om brannforebygging.

For ordens skyld, minner vi om at kommunen gir forskrifter om skole- og feriedager i skoleåret for elevene. Opplæringen skal strekke seg over minst 38 skoleuker innenfor en ramme på 45 sammenhengende uker i skoleåret. Skoleruten skal fastsettes som forskrift, og må fylle kravene i forvaltningsloven kapittel 7. Forslag skal sendes på høring før den vedtas, endres, eller oppheves, jf. forvaltningsloven § 37. Kommunen kan delegere hele eller deler av denne myndigheten til den enkelte skole. De samme formkravene gjelder når skolen fastsetter skole- og feriedager i skoleåret for elevene. Dette er regulert i opplæringsloven § 2-2. Skolen har derfor anledning til å gjennomføre planleggingsdager

(feriedager for elevene) i løpet av skoleåret ved behov, forutsatt at opplæringen for øvrig er i samsvar med regelverket.

Vår referanse: 2013/2932